

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:2953

av **Betty Malmberg (M)**

Enskilda avlopp

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kostnaden för att åtgärda enskilda avlopp måste vara skälig och stå i rimlig proportion till den miljövinst som uppnås och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara tillåtet att rening av vatten kan ske via alternativa tillvägagångssätt såsom fosforfallor och våtmarker på en grannfastighet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I samhället finns för närvarande ett relativt stort fokus på små enskilda avlopp. Regeringen framförde till exempel i maj 2017 att de vill öka takten i att åtgärda och byta ut dåliga avlopp. Men det finns flera viktiga aspekter som måste vägas in då det gäller enskilda avlopp och som regeringen borde ta ad notam.

Uppskattningsvis finns det cirka 900 000 avlopp i Sverige som inte är kopplade till ett kommunalt va-nät. 300 000 av dessa bedöms vara i stort behov av ny rening. Kostnaden för att åtgärda ett enda av de avloppen är hög och ligger i häradet 70 000–150 000 kronor. Om vi räknar med att de 300 000 avloppen renoveras till en kostnad av 70 000 kronor vardera blir det totala beloppet alltså 21 miljarder kronor. Det är således ansenliga belopp.

Nytan för miljön motsvarar dock på inga sätt de enorma kostnaderna. Enligt beräkningar som Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har sammanställt utgör de enskilda avloppen en fosforbelastning på i storleksordningen 6 procent. Det blir därmed lätt absurt om staten sätter regler som tvingar enskilda fastighetsägare att investera minst 21 miljarder kronor för en miljöpåverkan som endast utgör 6 procent. Skulle kraven sedan ställas mot alla enskilda avlopp och inte bara de 300 000 avlopp som bedöms vara i störst behov av åtgärder så stiger kostnaderna snabbt. Det är inte rimligt.

Jag menar att det måste införas en regel som gör att kostnaderna för ett avlopp inte får överstiga de kostnader som finns i en stad. Idag har ett hushåll i staden oftast en va-kostnad på 3 000–5 000 kronor per år och då ingår dricksvatten i den kostnaden. Att

ställa så höga krav på rening av kväve och fosfor som görs idag driver upp kostnaderna väldigt högt för den enskilda individen, medan nyttan ur ett vattenkvalitetsperspektiv ofta är försumbar.

Det som behövs är ett nytt tänk och nya regler. Ett sådant system skulle möjliggöra kompensatoriska åtgärder så att istället för att den enskilda fastighetsägaren tvingas betala höga kostnader för en hög reningsnivå som ger en marginell påverkan, så bör systemet tillåta att reningen sker på en annan fastighet. Det viktiga måste ju vara att vattnet renas innan det når en viss recipient. Detta skulle kunna åstadkommas genom att en fastighetsägare som har eller anlägger en våtmark får ersättning för det av grannar som också kan nyttja denna reningsform.

Det behöver även läggas in fler sociala aspekter i reglerna kring enskilda avlopp. Utöver begränsning av kostnaderna bör det även finnas undantag för äldre, fastigheter där värdet av huset understiger kostnaden för nytt avlopp, de med dålig betalningsförmåga osv.

HaV bör även ges i uppdrag att ta fram en vägledning och rekommendationer för hur mätningar av vattenkvalité ska gå till för de som vill överpröva kommunens bedömning av avloppsanläggningen om kommunen anser att den inte är godkänd.

Det bör även tas fram regler för vad som kan anses vara skäliga kostnader. Idag drabbas ofta lantbrukare hårdare vad gäller enskilda avlopp än de som bor i villa. Det är inte ovanligt att en lantbruksfastighet har flera bostadshus inom samma fastighet.

Kostnaden för en och samma ägare av fastigheten blir då snabbt mycket hög om inte avloppen är sammankopplade. Istället för en kostnad på 70 000–150 000 kronor kan det istället röra sig om 280 000–600 000 kronor om fastigheten har fyra olika bostadshus.

Med hänvisning till ovanstående finns det många aspekter som rör enskilda avlopp som måste vägas in innan beslut fattas. Att ålägga fastighetsägare mycket höga kostnader för att vidta åtgärder som har en ytterst begränsad påverkan på miljön, är inte rimligt. Det riskerar också att leda till ett rejält bakslag då det gäller medborgares förtroende för myndighetsbeslut. Att komma tillrätta med utsläpp från enskilda avlopp är naturligtvis viktigt men det kräver en hög grad av anpassning till de lokala förhållandena. Detta måtte riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)